

Yttrande

Stockholm 2026-05-12

Betänkandet Straffansvar för deltagande i och samröre med kriminella sammanslutningar (SOU 2026:13)

Svensk Försäkring har beretts tillfälle att lämna yttrande över ovan refererade betänkande och vill framföra följande synpunkter.

Den systematiska och organiserade brottsligheten påverkar många delar av samhället, inklusive försäkringsbranschen, och dess utbredning har blivit alltmer omfattande. Svensk Försäkring ser därför positivt på att ett utökat straffansvar för kriminella sammanslutningar har utretts. Vi delar även utredarens bedömning att det finns ett behov att se över aktuell kriminalisering för att mer effektivt förebygga, förhindra och bekämpa sådan allvarlig brottslighet som dessa grupperingar ägnar sig åt. Vi anser alltså att det i och för sig förefaller finnas starka skäl att införa en kriminalisering inom detta område.

Tyvärr noterar vi dock samtidigt att det föreslagna samröresbrottet – ur försäkringsbranschens perspektiv – har betydande gränsdragningsproblem som utredaren över huvud taget inte har belyst. Vid såväl tecknande av nya försäkringar som skadereglering utifrån befintliga avtal förekommer ett mycket stort antal kundkontakter. Som förslaget är utformat förefaller dessa interaktioner mellan försäkringsföretag och dess kunder falla inom det straffbara området. Det går emellertid inte, utifrån hur den föreslagna straffbestämmelsen är utformad, att förutse *när* brottsrekvisiten kommer anses vara uppfyllda.

Exempelvis ställer sig branschen frågade om skadereglering som sker i enlighet med både villkoren för en försäkring och försäkringsavtalslagen (2005:104) kommer kunna anses straffbar som ett samröresbrott om det i efterhand visar sig att den försäkrade har kopplingar till en kriminell sammanslutning. Vi undrar även om försäkrade som har kopplingar till sådana sammanslutningar aldrig ska ha rätt till att få försäkringsersättning. Rimligen bör inte avtals- och lagenlig skadereglering falla inom ramen för det som ska anses vara ett kriminaliserat samröre, oavsett om den försäkrade har sådana kopplingar. Det framgår dock inte av det remitterade förslaget vad som faktiskt gäller när olika rättsliga förpliktelser står mot varandra för ett försäkringsföretag och hur straffbestämmelsen förhåller sig till andra lagkrav, såsom kontraheringsplikten, i försäkringsavtalslagen. Vi efterfrågar därför

någon form av förtydligande i dessa delar, förslagsvis i författningskommentaren, i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

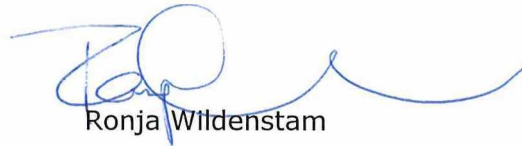
Om samrörsbrottet införs utan ytterligare vägledning för försäkringsbranschen kring vilken typ av rådgivning som omfattas av straffansvaret, finns en betydande risk för att försäkringsföretag och medarbete kan komma att avstå från att utreda nya kunder eller de försäkrade då de är oroliga för att sådana åtgärder kan omfattas av det nya samröresbrottet. Även om reformens syfte knappast kan ha varit att verka hämmande för den kontrollverksamhet som i dag bedrivs av försäkringsbranschen, riskerar detta att bli en oönskad effekt. För försäkringsbranschen är det därför avgörande att det nya regelverket utformas på ett sätt som gör att medarbetare på försäkringsföretag fortsatt kan utföra sina viktiga arbetsuppgifter och därmed bidra till att motverka den kriminella ekonomin.

Sammanfattningsvis bör alltså ett alltför brett och opreciserat rådgivningsbegrepp undvikas för att inte sedvanlig kundkommunikation samt avtals- och lagenlig skadereglering ska falla inom det straffbara området. Förslagsvis bör vägledning i linje med detta ges inom ramen för det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Svensk Försäkring

Mats Galvenius

Ronja Wildenstam